

Brief aan: De Burgemeester en Wethouders en de raadsleden van de gemeente West Betuwe

CC: Provincie Gelderland (GS), Waterschap Rivierenland (DB), B&W en raad gemeente Gorinchem, Omgevingsdienst Rivierenland, Vereniging tot Behoud Lingelandschap, Redactie Zemblabla (R. Bosma), Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), Follow the Money, KRO-NCRV (de Monitor), Weekblad West Betuwe, het Kontakt Leerdam, AD Rivierenland, de Koetjong, De Gelderlander.

Geacht College en Raadsleden,

Tricht, 15 oktober 2020

In deze brief staan een aantal vragen aan het college en een advies aan de gemeenteraad.

Met afgrijzen las ik het bericht in de Gelderlander (18-9-2020) dat The Dutch een zonnepark wil aanleggen als goedmakertje voor de kosten die andere partijen maken of gaan maken vanwege de aangetroffen vervuiling. In de raadsvergadering in september bleek dat de opbrengsten van het zonnepark echter niet ten goede komen aan de sanering. Zo betaalt de gemeente West Betuwe in ieder geval tot 2027 tenminste 250.000 per jaar voor sanering en na oplevering (2027) is vijftig jaar lang jaarlijks 50.000 euro nodig voor „toezicht en monitoring”. Gekapitaliseerd is dit 4,5 miljoen. Blijkbaar wil de ondernemer van The Dutch niets terugbetalen aan de maatschappij.

Hoe het zonnepark op The Dutch uitgevoerd/ingevuld gaat worden is nog niet bekend, maar het moet wel snel worden besloten. In de raadsvergadering van de gemeente West-Betuwe van 15 september 2020 bleken de raadsleden niet op de hoogte van belangrijke onderdelen van het plan. De plannen voor een zonnepark komen wel gelegen, omdat de regio in de zogenaamde RES (Regionale Energie Strategie) voor een grote opgaaf staat om van fossiele energie over te schakelen op duurzame energie. Ik dit kader wil ik opmerken dat duurzame zon en windenergie niet voldoende zijn om de opgaaf te behalen. Tevens wordt ons hele landschap geruïneerd en blijkt dat er ruimtetekort zal ontstaan. (zie link in de Bijlage)

Waarom schrijf ik nu deze brief? Omdat ik onlangs (donderdag 24 september) naar Zemblabla deel 2 over de stort van granuliet heb gekeken. En waarempel zie ik overeenkomsten met de vervuiling in Arkel. Een overheid (zowel Gemeente West Betuwe als Waterschap Rivierenland) die zich onder druk laat zetten door ondernemers, die acteren als cowboys. En de omgeving laten zitten met de vervuiling. Net als de uitzending van Tegenlicht (VPRO) over de PFAS vervuiling op een bedrijfsterrein in Doetinchem. Ook hier omwonende gedupeerd en de gemeenschap moet opdraaien voor de kosten.

Het water opvangen en wegpompen naar de Linge is hopelijk een tijdelijke oplossing, want dit kan echt niet. Voor de volksgezondheid gevaarlijke stoffen in het milieu brengen is immers verboden. De Linge (bodem) wordt vervuild en het Waterschap Rivierenland zit bij de volgende saneringsronde (lees: baggeren) opgescheept met vervuilde grond, die afgevoerd moet worden tegen hoge kosten. Ondertussen verspreidt de vervuiling zich over de Linge en komt in het ecosysteem terecht. Het zuiveren in een zuiveringsinstallatie is een farce, want de vervuilende stoffen zullen ergens moeten blijven. Het Waterschap moet momenteel het lozen wel toelaten, dit is de enige oplossing, maar eigenlijk kunnen ze dit niet toestaan als waterkwaliteitsbeheerder, sterker nog: **Het Waterschap is hiermee zwaar in overtreding.**

Hiervoor stelde ik al “Voor de volksgezondheid gevaarlijke stoffen in het milieu brengen is immers verboden” in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit. De aannemer (Sent One) laat zich niet onder

druk zetten, want dan gaat zijn bedrijf failliet. Daar luistert het college naar en er wordt een tussenoplossing gezocht. De gekozen saneringsoptie om de slakken te isoleren met folie en een kleipakket, is een maatregel die mij niet geruststelt. De afmetingen van de geluidswal en de zettingen in de ondergrond zullen onherroepelijk op termijn weer lekkages geven. Vele deskundigen zullen het eens zijn dat deze oplossing forse risico's met zich meebrengt. En de effecten van het gewicht van de grondwal op grondwaterstanden op termijn is ook moeilijk te voorspellen. En wie draait er dan voor de kosten op, mocht in de komende 50 jaar toch lekkages optreden of er anderszins ongewenste vervuiling door grondwater ontstaat?

Sent One moet **nu** de slakken verwijderen en voor de kosten opdraaien, zij hebben de fout gemaakt. Mijn conclusie is dat zij in ieder geval 9 miljoen hebben verdiend in dit spel en gaan dat nu in de gekozen sanering stoppen. Maar die 9 miljoen is natuurlijk niet alles wat eraan verdiend is door Sent One. Dit bedrijf moet worden aangepakt, zodat dit soort cowboys de volgende keer zich wel bedenken. Mogelijk is het bedrijf te goeder trouw (door onduidelijke regelgeving), maar dit neemt niet weg dat de totale behaalde winst teruggevorderd moet worden, zij hebben een overtreding gemaakt. Ik hoop dat de betrokkenen bij een eventueel faillissement snel weer werk vinden.

Inpakken geeft echter geen honderd procent garantie dat er in de komende jaren niet alsnog zware metalen in de natuur belanden stond in de krant. Dat laatste is voor een deel van de gemeenteraad reden om alsnog die 20 miljoen euro uit te geven en 'de zooi' zoals VVD'er Frank Broedelet het noemt, op te ruimen. Een motie van de PvdA, ondersteund door D66, Dorpsbelangen, GroenLinks en VVD werd in aangepaste versie aangenomen door een meerderheid van de raad van de gemeente West Betuwe. Opruimen en 20 miljoen afrekenen - zoals een deel van de raad wil - gaat het college van West Betuwe niet doen. Wethouder Hartman (Milieu) heeft wel beloofd om nog eens heel goed te laten onderzoeken wat de gevolgen kunnen zijn als de staalslakken de komende jaren ingepakt in de grond blijven. Ook gaat ze nog eens na of andere overheden, zoals de provincie Gelderland, misschien kunnen en willen meebetalen aan het weghalen van de lading. U neemt de motie van de gemeenteraad niet over, omdat de wet (Besluit Wet Bodemkwaliteit) nu eenmaal voorschrijft dat niet de gemeenteraad, maar het college het bevoegd gezag is als het gaat om bodembescherming. Overigens is mevrouw Hartman geen wethouder meer. En van het beloofde onderzoek heb ik niets vernomen. En heeft het college de hulp van de IL&T ingeroepen, want het college heeft beslist ook niet de wijsheid in pacht. De IL&T kan juridische adviezen geven bij overtredingen van in dit geval het Besluit Bodemkwaliteit. Ook had of kan de Provincie ingeschakeld worden voor advies of medefinanciering van kosten. Nu krijgen we als burger ook niet alles te horen in dit wespennest vol dwangbevelen en rechtszaken, waar zelfs de Raad van State zich al mee bemoeit heeft. En overeenkomsten zijn al gesloten voordat de gemeenteraad op de hoogte was.

De uitzending van Zembla gaat over de granulietstortingen in de gemeente West Maas en Waal. Ik heb de uitzending van Zembla nog eens bekeken en enkele constatering en conclusies van deskundigen opgeschreven. Deze kunnen door u gemakkelijk geplaatst worden in deze zaak. Frappant hè? Lees mee:

Ton Diepenveen, forensisch onderzoeker:

De overheid neemt geen afstand. Een overtreding is een overtreding.

De overheid geeft het bedrijf handvatten om drogredenen voor een oplossing te bedenken.

Beide partijen werken samen om tot een oplossing te komen. Inmoreel.

Dreigen is chantage.

Partijen werken eraan om fouten uit het verleden kloppend te maken.

Gustaaf Biezeveld, voormalig milieuofficier van Justitie:

Over het risico op korte en lange termijn hoor je niemand, de storting is gewoon in strijd met Besluit Bodembescherming. Deze heeft als doelstelling bodem en water te beschermen.

De regie wordt bepaald door het bedrijf, dat is echter niet aan hun, maar aan de overheid.

De overheid stelt zich teveel op ten dienste van het bedrijf

De overheid mag nooit in zo een positie komen

Hoogleraar Integriteit Rob van Eijbergen:

Topambtenaren van Rijkswaterstaat en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat schonden alle integriteitsregels bij het besluit tot de omstreden granulietstort in natuurplas Over de Maas. Dit verwacht je niet in Nederland, zou in bijvoorbeeld Wit Rusland kunnen gebeuren

De kosten zijn belangrijker dan de kwaliteit van leven.

Zorgvuldige afwegingen door de overheid zijn niet gemaakt (Toevoeging G. de Laak: advies Deltares¹ (o.a. J. Vink) en IL&T worden in de wind geslagen).

Meerder malen zegt hij: *oninteger*.

Tot zover de uitspraken.

De zaak Granuliet in een nutshell.

De storting van granuliet (restproduct asfaltproductie en een flocculant) is in eerste instantie door RWS Oost-Nederland tegengehouden, omdat zij stelden dat de stort niet voldeed aan de "zorgplicht". RWS Oost-Nederland bleef hierin volharden. De eigenaar van het granuliet is daarna bij de hoofdafdeling van RWS in Utrecht geweest en heeft de stort in de zandwinplas *Over de Maas* voor elkaar gekregen, buiten weten om van de regionale directie Zuid-Nederland van RWS. Toen deze directie een vergunning moest afgeven, werd dit in eerste instantie geweigerd, maar door druk van de eigenaar (Bontrup), "bemiddeling" van Halbe Zijlstra en het hoofdkantoor in Utrecht, werd de vergunning onder protest door de afdeling handhaving RWS Zuid-Nederland alsnog getekend. RWS Zuid-Nederland weigerde in eerste instantie de vergunning omdat granuliet niet gestort mocht worden, want het was geen grond (Besluit Bodemkwaliteit).

¹ Deltares is het kennisburo van Rijkswaterstaat

De Vereniging tot Behoud voor het Lingelandschap heeft een handhavingsverzoek ingediend in april 2020 om uit de impasse te komen. Jammer dat een vereniging die het milieu en de Linge in het bijzonder aan het hart gaan, dit proces vlot moet trekken. Blijkbaar is de “overheid” (daarmee bedoel ik gemeente, waterschap en Omgevingsdienst) niet in staat ter zake correct op te treden.

Mijn vragen aan het College zijn:

- Waarom wordt er niet gehandhaafd, de wet Besluit Bodemkwaliteit is overtreden. Kunt u aangeven waarom er niet wordt opgetreden, zoals bij een asbestvervuiling?
- De Omgevingsdienst Rivierenland heeft overtredingen vastgesteld. Waarom is hierop niet gehandhaafd? Of hebben zij besloten na “intern” overleg hier van af te zien?
- Waarom is het ILT niet ingeschakeld? Als het ILT is ingeschakeld, waarom is dit niet bekend gemaakt en waarom heeft het ILT geen advies gegeven?
- Heeft u raad ingewonnen bij de Provincie inzake dit dossier? Zo ja, wat is dit advies geweest en wat heeft u ermee gedaan?
- Heeft u moeite gedaan om bij de Provincie gelden los te maken voor (totale) sanering? Zo nee, waarom niet en zo ja, wat heeft de Provincie (toe)gezegd.

Deze vragen zie ik graag schriftelijk beantwoord.

In de huidige sanering zijn de totale kosten 4,5 miljoen. Dit is weggegooid geld, als blijkt dat “het inpakken niet goed uitpakt”. En na 50 jaar is de vervuiling er nog steeds! Dus voor een viervoudige van de huidige totale saneringskosten zijn we er voor altijd van af in ons mooie Lingelandschap. Ik wil het college aan dit spreekwoord herinneren: *Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald*. We mogen deze tijdbom niet nalaten als last voor onze nakomelingen en het Lingelandschap.

De gemeenteraad heeft nog een laatste optie om een totale sanering af te dwingen: het “budgetrecht”. Zij kan een bedrag reserveren in de begroting en daarmee de sanering alsnog “afdwingen”. En dat is nodig als het college u tot drie maal toe passeert.

Ik hoop snel van u te horen.

Met vriendelijke groet,

Naam bekend bij de griffie

Bijlage

Google met zoektermen: *golfterrein the dutch vervuiling* levert oa. de volgende links op:

<https://www.gelderlander.nl/west-betuwe/vervuiling-bij-golfbaan-the-dutch-toegenomen-zware-metalen-in-grondwater~a7864878/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

<https://lingelandschap.nl/verontreiniging-golfbaan-spijk/>

<https://www.gelderlander.nl/west-betuwe/zonnepanelen-op-vervuilde-golfbaan-the-dutch-br-we-willen-iets-terugdoen-voor-de-regio~a94adaef/>

<https://www.rd.nl/vandaag/binnenland/west-betuwe-mikt-op-snelle-sanering-golfbaan-spijk-1.1675004>

<https://www.ad.nl/rivierenland/koeien-niet-naar-buiten-vanwege-vervuilde-sloten-na-uitbreiding-golfbaan-dit-kost-me-700-euro-per-dag~af86813b/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.bndestem.nl%2Frivierenland%2Fstrafrechtelijk-onderzoek-naar-vervuiling-bij-uitbreiding-golfbaan-the-dutch%7Eaae13a18%2F>

<https://www.ad.nl/rivierenland/vervuiling-spijk-blijft-in-de-grond-omdat-niemand-anders-de-lading-staalslakken-wil-hebben~ae2c0a50/>

<https://www.ad.nl/rivierenland/lading-staalslakken-blijft-in-de-grond-college-moet-wel-onderzoeken-of-ze-op-lange-termijn-niet-gaan-lekken~a166ba9e/>

Ruimtegebrek in Nederland:

<https://nos.nl/artikel/2347876-ruimtetekort-in-nederland-minister-gaat-weer-meebeslissen.html>

Geadresseerden:

Brief aan B&W West Betuwe, Kuipershof 2 Geldermalsen

B&W en Gemeenteraad West Betuwe gemeente@westbetuwe.nl

B&W Gorinchem en Gemeenteraad Gorinchem gemeente@gorinchem.nl

Waterschap Rivierenland (DB) k.vonk@wsrl.nl; m.gremmen@wsrl.nl; g.den.hartog2@wsrl.nl; h.van.t.pad@wsrl.nl; h.roorda@wsrl.nl; h.driessen@wsrl.nl; directie.bestuur@wsrl.nl; info@wsrl.nl
voor verzoek AB

Omgevingsdienst Rivierenland, info@odrivierenland.nl

Provincie Gelderland Gedeputeerde Staten: p.drenth@gelderland.nl; j.van.der.meer@gelderland.nl; c.van.der.wal@gelderland.nl; p.kerris@gelderland.nl; p.van.t.hoog@gelderland.nl; j.markink@gelderland.nl cvdk@gelderland.nl (secr. Comm. Koning)

Vereniging tot Behoud Lingelandschap, voorzitter@lingelandschap.nl

Redactie Zembla (R. Bosma), [via contactformulier](#)

Inspectie Leefomgeving en Transport (IL&T) <https://tijdelijk.ilent.nl/contact/vragenformulier.aspx>

Follow the Money (FTM): mira.sys@ftm.nl

KRO-NCRV "De Vuilnisman" info@kro-ncrv.nl

Weekblad West Betuwe redactie.wb@dpgmedia.nl

het Kontakt Leerdam redactie.leerdam@kmp.nl

de Koetjong koetjong@gmail.com

De Gelderlander AD Rivierenland. ?

Ijsboerderij De Oude Schuur info@ijsboerderijdeoudeschuur.nl